

Työpajatoiminta nuorten uraohjauksen tukena ja työelämätaitojen oppimisympäristönä

Tekemällä oppii –hanke

Tuija Hämäläinen

30.1.2013

Next Step, Ope-keidas

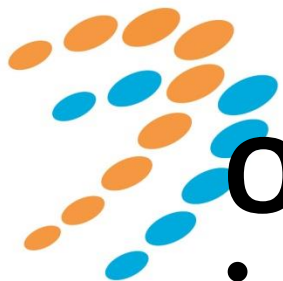
URASUUNNITTELU

- oman osaamisen hahmottamista ja sen pohjalta tapahtuvaa oman uran suunnittelua
- ideoimista ja kehittämistä
- uusien polkujen ja mahdollisuuksien löytämistä
- tietoista ja tavoitteellista toimintaa, jonka lähtökohtana on yksilö taustoineen, arvoineen, tarpeineen ja kiinnostuksen kohteineen

URAOHJAUS

tavoitteena on edistää
ohjattavan/ valmennettavan
tarkoituksenmukaista
sijoittumista työelämään.

OHJAAJAN YDINOSAAMINEN

- Eettinen työskentely
- Ohjattavan omaehtoisuuden tukeminen
- Kulttuuristen erojen tiedostaminen ja huomioiminen
- Teoria- ja tutkimustiedon hyödyntäminen neuvonnassa
- Neuvonta-/ohjauspalvelujen suunnittelemisen, toimeenpano ja arviointi
- Itsetuntemuksen vahvistaminen
- Kommunikaatiotaidot
- Ajankohtaisen tiedon hyödyntäminen
- Työmarkkinatietämys

OHJAAJAN YDINOSAAMINEN

- Työllistymiseen liittyvien lakien tuntemus
- Rekrytointiprosessien tuntemus
- Työmarkkinamekanismitietämys
- Työmarkkinatrendien seuraaminen
- Yrittämisen vaihtoehdon esilletuominen
- Piilotyömarkkinoiden hahmottaminen
- Motivoiminen, aktivoiminen, tukeminen
- Sparraaminen, tutorointi, mentorointi
- Ohjattavan henkilökohtaisen elämäntilanteen käsitteleminen

OHJAAJAN YDINOSAAMINEN

- Ohjattavan tarvetta vastaavaan muuhun palveluun ohjaaminen
  - Elinikäisen urasuunnitteluprosessin ymmärtäminen
  - Polkuajattelu
  - Moniammatillinen yhteistyö, koska ohjaajan on mahdotonta hallita kaikkien ohjaukseen tulevien ammattikenttää yksityiskohtaisesti
- => ohjaajan tehtävänä on näyttää tapoja, millä ohjattava itse voi lisätä työmarkkinatietoutta, kartuttaa työnhakuvalmiuksia, tutkia työllistymisen tukitoimia jne.

Hyvä ohjaaja on

tyhmä = ei oletta asioita, vaan kyselee ja kuuntelee

laiska = ei tee päätöksiä ohjattavan/valmennettavan puolesta

hidas = antaa aikaa prosessoida ajatuksia ja tunteita

TYÖELÄMÄTAIDOT

- Kommunikaatiotaidot
- Suunnittelutaidot
- Ristiriitatilanteiden hallitseminen
- Avoimuus muutoksilla
- Päätöksentekotaidot
- Yhteistyökyky
- Joustavuus
- Strateginen ajattelu
- Aloitekyky
- Tietokoneen ja tietoverkkojen käyttäminen
- Medialukutaito
- Kriittinen ajattelu

TYÖELÄMÄTAIDOT

- Ongelmanratkaisukyky
- Kielet
- Eettisyys
- Sopeutuvuus
- Kyky toteuttaa ideoita
- Kyky saada aikaan asioita
- Itsesäätely
- Oppiminen
- Innovatiivisuus
- Visiointi
- Kulttuuriosaaminen
- Suvaitsevaisuus
- Yrittäjämäinen suhtautuminen

TYÖELÄMÄTAIDOT

- Monialaisuus
- Paineensietokyky
- Epävarmuuden sieto
- Kyky ylittää perinteisiä rajoja
- Esiintyminen
- Itsenäinen ajattelu
- Luotettavuus
- Täsmällisyys
- Kyky motivoida ja innostaa muita
- Kyky kuunnella ja ymmärtää muiden mielipiteitä

TYÖELÄMÄTAIDOT
+ AMMATILLINEN OSAAMINEN

= TYÖELÄMÄVALMIUS

Oppimisympäristöllä

tarkoitetaan oppimiseen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat.

PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET 2004

Opetushallitus

Fyysiseen oppimisympäristöön kuuluvat

- (koulun) rakennukset ja tilat
- (opetus)välineet
- (oppi)materiaalit
- rakennettu ympäristö
- ympäröivä luonto

Psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön muodostumiseen vaikuttavat toisaalta yksittäisen oppilaan kognitiiviset ja emotionaaliset tekijät, toisaalta vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin liittyvät tekijät.

OPPIMISYMPÄRISTÖN TEHTÄVÄ

- **tukea** oppilaan kasvua ja oppimista
- **olla turvallinen** fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti
- **tukea** oppilaan terveyttä
- **tukea** oppilaan oppimismotivaatiota ja uteliaisuutta
- **edistää** oppilaan aktiivisuutta, itseohjautuvuutta ja luovuutta tarjoamalla kiinnostavia haasteita ja ongelmia
- **ohjata** oppilasta asettamaan omia tavoitteitaan ja arvioimaan omaa toimintaansa
- **tukea** opettajan ja oppilaan välistä sekä oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta
- **edistää** vuoropuhelua
- **ohjata** oppilaita työskentelemään ryhmän jäsenenä

Oppilaalle voidaan antaa mahdollisuus osallistua oppimisympäristönsä rakentamiseen ja kehittämiseen.

OPPIMISYMPÄRISTÖ

Tavoitteena on **avoin, rohkaiseva, kiireetön ja myönteinen ilmapiiri**, jonka ylläpitämisestä vastuu kuuluu sekä opettajalle että oppilaille.

TYÖPAJA

on sekä fyysinen ympäristö että moniammatillinen metodi, jonka avulla pyritään vaikuttamaan yksilön työmarkkina- ja koulutusaseman paranemiseen.

Työpajatoimintaa määrittävä ja
ohjaava viranomaissäädös on
opetusministeriön päätös
17/600/2006

**Nuorten työpajatoiminnan yleiset
perusteet ja suositukset**

TYÖPAJA

on yhteisö, jossa työnteen ja siihen liittyvän valmennuksen (tai valmennuksen ja siihen liittyvän työn) avulla pyritään parantamaan yksilön kykyä ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön sekä parantamaan hänen arjenhallintataitojaan.

Työpajametodi perustuu tekemällä oppimiseen.

Työpajat ja työpajatoiminta ovat sosiaalisen työllistämisen toimialaa, jolla tarkoitetaan peruspalveluihin kuuluvia ja niitä täydentäviä työllistymis-, koulutus-, kuntoutus- ja valmennuspalveluja, jotka on suunnattu heikossa työmarkkina- asemassa oleville henkilöille.

Palvelut tukevat yksilön siirtymää koulutus- ja työmarkkinoille.

Työpajatoiminta nuorten uraohjauksen tukena ja työelämätaitojen oppimisympäristönä.

- Osa olemassa olevaa palvelujärjestelmää
- Osa moniammatillista yhteistyötä
- Non-formaali, pulpettisidonnaisuus puuttuu
- Perustuu parhaimmillaan sosiaalipedagogiseen työtoteeseen
- Oppiminen tapahtuu valmentajista huolimatta
- Sallii erilaisuuden ja erehtymisen

Työpajatoiminta nuorten uraohjauksen tukena ja työelämätaitojen oppimisympäristönä.

Etsivä nuorisotyöntekijä

= löytämisen ammattilainen

Palveluohjaaja

= tarvelähtöisen palveluihin poluttamisen ammattilainen

Yksilövalmentaja

= arjen hallinnan ammattilainen

Työvalmentaja

= osaamisen ammattilainen

TYÖPAJAN YHTEISTYÖTAHOT

- Työvoimahallinto
- Kunnan sosiaalitoimi
- Oppilaitos
- Rise
- Kela
- Työeläkelaitos
- Mtt
- Muut toimijat

TYÖPAJATILASTOA

- Suomessa on n. 220-250 kuntien, säätiöiden sekä erilaisten yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämää työpajaa
  - Työpajapalveluita saatavilla n. 80% Suomen kunnista
- Valtakunnallisen työpajayhdistyksen jäsenpajoja 207
- Vuonna 2011 työpajoissa oli yli 21 000 valmentautujaa, joista 13 000 (n. 62 %) alle 29-v.
  - Määrät lisääntyneet viime vuosina
  - Vain 29% työpajoista pystyy vastaanottamaan kaikki ohjautuvat valmennettavat
- Lähettävä taho useimmiten
  - työvoimahallinto (57 %)
  - koulutuksen järjestäjät (12 %)
  - Kela, sosiaalitoimi, työeläkelaitokset ja rikosseuraamuslaitos (yht. 14 %)

Vuoden 2013 alusta voimaan
tulleessa nuorisotakuussa
työpajatoiminta nähdään koulutuksen,
kuntoutuksen ja työn **rinnalla**
todellisena vaihtoehtona, joka vie
nuorta kohti koulutusta ja työelämää.

VALTAKUNNALLINEN TYÖPAJAYHDISTYS RY

- Työpaja-ammattilaisten 1997 perustama järjestö
  - Kehittää sekä työpajojen toimintaedellytyksiä että niissä työskentelevien ammattitaitoa yhteistyössä työpajakentän kanssa
- Perusrahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö, nuorisoyksikkö
  - Toiminta valtakunnallista
  - 207 jäsenorganisaatiota
  - 13 työntekijää (6 vakituista, 7 projekteissa)
- Toiminnanjohtaja Mari Ahonen-Walker

Toiminta-ajatus

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry vaikuttaa toimialan kehittymiseen ja tuottaa työpajatoiminnan ja sosiaalisen työllistämisen jäsen-, kehittämis- ja koulutuspalveluja.

Visio 2014

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry on vahva vaikuttaja, haluttu yhteistyökumppani, uuden tiedon tulkitsija ja työpajapalveluiden suunnannäyttävä.

HALLITUS

Sari Palm, puheenjohtaja, kansanedustaja

Niina Veko, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja, Valtti-työpaja

Varsinaiset jäsenet

Samuel Juntunen, toiminnanjohtaja, Tornion työvoimalasäätiö

Risto Tolonen, toiminnanjohtaja, Kaarinan Nuoret Pajamestarit

Heidi Halm, suunnitelmaja, Vantaan kaupunki, Nuorisopalvelut

Jaana Lehtinen, nuorisopalvelujen työllisyys- ja erityispalvelujen päällikkö, Lahden kaupunki

Joanna Juurakko, projektipäällikkö, Paukun Paja

Varajäsenet

Susanna Uusitalo, Keski-Suomen Työpajayhdistys

Ensio Sipilä, kehittämispäällikkö, Tuoterengas

Työpajatoiminta nuorten uraohjauksen tukena ja työelämätaitojen oppimisympäristönä on mahdollista vain moni- ja laaja-alaisen yhteistyön kautta.

Työpajatoiminnan tuntemus auttaa oivaltamaan sen mahdollisuudet tuottaa puuttuvia osasia nuorten turvalliseen nivelvaiheiden ylittämiseen.

Kiitos!